

Somos más

EN SOM MÉS, CONTRA EL DISCURS DE L'ODI I LA RADICALITZACIÓ

GUIA PER A NOIES I NOIS QUE VIATGEN PER LA GALÀXIA DEL CIBERESPAI

1. ELS DRETS HUMANS NO CONEIXEN FRONTERES

Autores. Luz Martínez Ten i Eva Martínez Ambite

La llibertat, la justícia i la pau a l'univers tenen per base el reconeixement de la dignitat de tots els éssers que hi viuen, tant dels mons coneguts com d'aquells mons per descobrir i aquesta dignitat està vinculada al reconeixement dels drets fonamentals als quals tot ésser aspira, com ara: el dret a la vida, a la llibertat i a la seguretat; a un nivell de vida adequat; el dret a cercar asil i protecció; el dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; a la llibertat de pensament, de consciència i de religió, i el dret a no ser torturat ni sotmès a tractes o penes cruels o degradants.

Aquests drets neixen amb cadascú de nosaltres quan arribem a la vida i no són «concessions» que es puguin retirar, retenir-se o atorgar-se pel caprici o per la voluntat d'algú. La pau, el desenvolupament i la protecció del medi ambient de tots els mons i els drets dels éssers que hi viuen són qüestions interrelacionades i han de ser debatudes i ensenyades perquè no s'oblidin.

Jhon Belmor, director de l'escola Andròmeda. Diari de classe. 3017

OBJECTIUS DE LA MISSIÓ

1. Conèixer els drets humans que tothom té reconeguts i comprendre l'esforç que moltes persones han fet al llarg de la història per aconseguir-los.
2. Comprendre que el reconeixement dels meus drets ha de considerar el respecte dels drets de les altres persones.
3. Aprendre la resolució positiva de conflictes, tant presencials com virtuals, amb l'impuls del respecte dels altres i la no discriminació.
4. Facilitar l'anàlisi i la presa de consciència per a la identificació i la denúncia de les violacions dels drets humans.
5. Fomentar la confiança en les institucions democràtiques per tal com emparen i garanteixen el reconeixement dels drets humans i la seva protecció o recuperació quan han estat limitats o vulnerats.

PARÀMETRES DE LA MISSIÓ

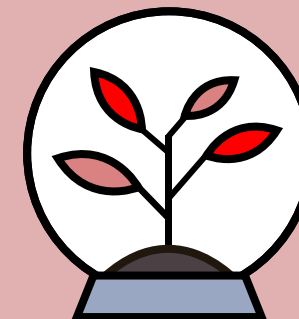
En la primera missió del curs em centraré en el gran esforç que va representar per a la població del planeta Terra consensuar la Declaració Universal dels Drets Humans. I com l'Aliança va utilitzar el referent dels drets humans per a crear una Carta de Convivència per a tots els éssers de la galàxia.

Tot i que l'ajuda mútua i el bé comú van ser els valors que van marcar les coordenades del nou tractat, la base per a la seva redacció va ser, en realitat, la Carta dels Drets Humans, ja que garanteix el respecte a la llibertat, la igualtat des de la diversitat, i la justícia i la pau.

Un dels problemes amb què es va trobar l'equip negociador va ser que cada planeta pretenia que prevalguessin les seves normes i els seus costums, sense interferències de l'Aliança en la manera en què es tracta els seus habitants o com es relacionen amb els altres. Afortunadament, es va aconseguir pactar un document que garanteix la dignitat i els drets de totes els habitants de les dotze galàxies conegudes.

DIRECCIÓ DE LA MISSIÓ

Capità Jhon Belmor, director de l'escola de comunicació intergalàctica Andròmeda. Terraqüi. Amb una àmplia experiència en resolució de conflictes i mediació intercultural. De les seves innumbrables missions destaquem el seu treball com a ambaixador, la direcció del Consell de Drets Humans del planeta Terra i el seu paper com a representant terrestre en la Confederació Interplanetària.

IDEES PER A REFLEXIONAR

«NECESSITÀVEM UN CODI BÀSIC PER A PODER PROTEGIR ELS HABITANTS DE TOT L'UNIVERS I TAMBÉ TOTS ELS PLANETES I ESTRELLES DESCOBERTS I ENCARA PER DESCOBRRIR»

Abans de començar la nostra classe, us vull donar la benvinguda a l'escola Andròmeda i desitjar-vos una felicitat a la base. Espero que tot sigui del vostre grat. Hem intentat tenir cura de tots els detalls tant a les vostres habitacions com a les zones comunes. I, tot i que no us podem assegurar una alimentació exactament igual a la de vostre planeta d'origen, a les nostres cuines s'està fent tot el possible perquè, quan no en trobem alguns dels nutrients, els puguem imitar sincrèticament. Quant a la biblioteca, hi teniu lliure accés, però recordeu que la utilització de les xarxes exigeix actuar segons el codi virtual de respecte. Crec que, ara com ara, això és tot el que us he de dir. De mica en mica us anireu familiaritzant amb les regles de la base.

*I ara comencem amb la nostra **primera lliçó, a la qual anomenarem missió**, que començarà a l'òrbita terrestre.*

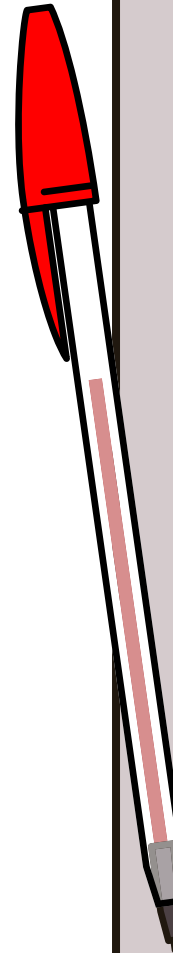
Malgrat que al llarg de la història els éssers humans han reclamat, i hi han lluitat per aconseguir-la, una vida basada en el respecte a la dignitat, la llibertat i la igualtat, els drets humans no es van reconèixer oficialment i universal fins que es van establir les Nacions Unides. La atrocitats ocorregudes amb motiu de la Segona Guerra Mundial i la lluita de les nacions colonials per la seva independència van promoure als països de la Terra la creació d'un fòrum o gran reunió de països amb l'objectiu d'evitar que es repetissin els terribles successos viscuts. Aquest fòrum va ser anomenat Nacions Unides (ONU).

Una de les principals consecucions de les Nacions Unides poc després de la seva fundació va ser la Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH), aprovada el 10 de desembre d 1948. Aquest valuós instrument va exercir, i hi continua, una gran influència en les vides de la població. Per primera vegada a la història s'aprovava un document considerat de valor universal. També per primera vegada s'enunciaven detalladament els drets humans i les llibertats aplicades a totes les persones,

independentment de la diversitat humana, del sexe, l'idioma, el credo religiós, les conviccions polítiques o d'altra índole, la nacionalitat o l'origen social, les propietats, el naixement o qualsevol altra condició.

El 1993, en una conferència mundial de 171 estats (que representaven el 99 per cent de la població), es va reafirmar el compromís amb els drets humans.

La història dels drets humans és la història dels esforços que s'han fet per definir la dignitat i els valors bàsics de l'ésser humà i els seus drets més fonamentals. Aquests esforços continuen en l'actualitat. La lluita pels drets civils i polítics, les campanyes per a abolir el treball infantil i l'esclavatge, la lluita per la justícia econòmica i social, les lluites per totes les formes de discriminació, contra el racisme i contra els processos de radicalització, etc. L'avenç que va representar la Declaració dels Drets Humans, com també totes les convencions i declaracions posteriors, en especial la Convenció sobre els Drets del Nen i la Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW), són els elements amb què es pot establir un marc bàsic per a regular la vida amb dignitat de la població mundial.

PREGUNTES PER A PENSAR

Si feu atenció, si us plau, m'agradaria que féssiu les vostres preguntes de manera ordenada. Yim, si ets tan amable, pots deixar de gravitar per sobre de les taules. I Rair, mira de deixar-li espai a l'Amaal, que està passant del blau al grisós. Aquestes són les regles. Fareu les preguntes per ordre i es respectaran totes les opinions. Tingueu en compte que ens comunicarem en diverses llengües i per diversos mitjans; és important, per tant, que feu servir els microtraductors que hi ha damunt del vostre escriptori.

—Yina.

Començo jo. Què són exactament els drets humans?

—Jhon Belmor.

Són aquells que estan dins nostre i que ens permeten desenvolupar-nos plenament i fer ús de les nostres qualitats humanes, la nostra intel·ligència, les nostres aptituds i la nostra consciència, com també, entre d'altres, satisfer les nostres necessitats espirituals. L'absència d'aquests drets no solament constitueix una tragèdia individual i personal, sinó que també crea les condicions de la inestabilitat social i política on germinen la violència i les guerres que es produeixen entre les societats i les nacions, com també en el seu interior.

—Yina

Però no ho entenc... On comencen i es fan efectius els drets humans a la Terra?

—Jhon Belmor.

Doncs, en petits llocs, a prop nostre, en llocs tan propers i tan petits que no surten als mapes. Però aquests són els llocs que conformen el món de les persones: el barri on vivim; l'escola, l'institut o la universitat on estudiem; la fàbrica, el camp o l'oficina on treballem. Aquests són els llocs en què cada home, dona, nen o nena cerca de ser igual davant la llei, en les oportunitats, en la dignitat sense discriminació. Si els drets humans no signifiquen res en aquests llocs, tampoc no ho

signifiquen enlloc més. Sense una acció decidida de la ciutadania per defensar aquests drets al seu voltant, no es faran progressos a la resta del món¹

La Yina torna a aixecar la mà, però la Yim la interromp.

—Yim

El que no acabo d'entendre és per què cal elaborar un codi comú per a tota la galàxia. Per què cal fer-ho? No n'hi ha prou amb les normes que té cada planeta?

—Jhon Belmor:

Precisament des de la Terra creiem que cal que tots els habitants aquí representats contribuïm a fer possible un univers més just, solidari i sostenible. Un univers on ningú no se senti discriminat, un món on puguem sentir que ens accepten i ens respecten com som: diversos i especials.

No podem conviure sense construir plegats una cosa nova. Per descomptat que necessitem conèixer-nos, comprendre'ns i dialogar des de la diversitat cultural que cadascú de nosaltres representem, però cercant els punts que ens uneixen. Per això he explicat l'experiència del nostre món; estic segur que n'hi ha d'altres de semblants...

El Korko es belluga intranquil al seu seient, mentre un núvol de preocupació li envolta la mirada:

—Korko.

Crec que cal tenir uns principis mínims... Professor, quins són els que es van aprovar al seu planeta Terra?

—Jhon Belmor:

1. Totes les persones naixem lliures i iguals en dignitats i en drets (art. 1).

¹Eleanor Roosevelt, "«A les nostres mans» (discurs pronunciat el 1958 amb ocasió del desè aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans).

2. Totes les persones tenim els mateixos drets sense distinció de raça, color, sexe, idioma, idees polítiques i religioses, origen nacional i posició econòmica (art. 2).

3. Tots tenim dret a la vida (art. 3).

4. Tota persona té dret a la llibertat, a la seguretat i a un tracte humà (arts. 4 i 5).

5. Totes les persones tenim dret que se'ns reconegui personalitat jurídica (art. 6) i tots som iguals davant la llei (art. 7).

6. Tota persona té dret a recórrer davant dels tribunals i a un judici just (arts. 8, 9 i 10) i totes les persones som innocents, mentre no es provi el contrari (art. 11).

7. Totes les persones tenim dret que se'ns respecti la nostra intimitat (art. 12).

8. Tota persona té dret a desplaçar-se lliurement (art. 13).

9. Tota persona té dret a cercar asil en cas de persecució (art. 14).

10. Tota persona té dret a una nacionalitat (art. 15).

11. Tota persona té dret a casar-se i a formar una família (art. 16).

12. Tota persona té dret a la propietat individual i col·lectiva (art. 17).

13. Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió (art. 18).

14. Tota persona té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió sense causar dany als altres (art. 19).

15. Tota persona té dret a la llibertat de reunió i d'associació pacífiques (art. 20).

16. Tota persona té dret a participar en el govern i en la política del seu país (art. 21).

17. Tota persona té dret a la seguretat social (art. 22).

18. Tota persona té dret al treball i a una remuneració digna (art. 23).

19. Tota persona té dret al temps lliure i al descans (art. 24).

20. Tota persona té dret a un nivell de vida digne (art. 25).

21. Tota persona té dret a l'educació (art. 26).

22. Tota persona té dret a la cultura i a les arts (art. 27).

23. Perquè es respectin els teus drets hi ha d'haver un «ordre» que els protegeixi. Aquest «ordre» ha de ser local i mundial (art. 28).

24. Tots tenim drets i deures que ens fan persones dignes (art. 29).

25. Cap societat ni ésser humà de cap part del món li poden prendre a ningú els drets que acabes de llegir (art. 30).

—Polar.

Doncs jo vaig créixer a la Terra i no en tenia ni idea, de tot això.

La meua llei era la del carrer i el meu lema, la supervivència. **Com s'ha d'enfocar l'ensenyament dels drets humans per als nens, les nenes i els joves terrícoles?**

Jhon Belmor

Precisament, Polak, ets un exemple que la educació en drets humans és un procés que qualsevol pot emprendre, a qualsevol edat i a qualsevol lloc, per a aprendre sobre els seus drets i els de les altres persones i la manera de reclamar-los. Serveix a les persones per a desenvolupar les habilitats i les actituds necessàries per a promoure la igualtat, la dignitat i el respecte en les seves comunitats i societats i en tot el món. Si creem un entorn propici al pensament crític, donem espai a les persones perquè reflexionin sobre els seus propis valors i les seves pròpies actituds i, en definitiva, modifiquin la seva pròpia conducta.

Serveix per a prevenir els abusos contra els drets humans, combatre la discriminació, promoure la igualtat i fomentar la

participació de la gent en els processos de presa de decisions. Una mica de tranquil·litat, si us plau. Rair, fes el favor de no donar palmellades al Jhon cada vegada que els vulguis felicitar, perquè amb una d'aquestes el partiràs pel mig. Digues, Raxa, què volies preguntar?

La Raxa fixa la mirada en el professor i se li il·luminen les antenes.

—Raxa.

Professor, quin ha estat l'impacte de les xarxes socials en els drets humans?

—Jhon Belmor.

Internet és un potent facilitador dels drets humans. Com a mitjà de comunicació, les llibertats que empenyen Internet i les xarxes socials per a expressar idees, connectar-se i associar-se amb altres, i exercir la nostra creativitat humana i la innovació, no tenen precedents. Aquestes llibertats constitueixen elements bàsics de l'autonomia personal, la dignitat i els drets humans bàsics. I ara, Rair, il·lustra'ns amb la teva intel·ligència i fes la teva pregunta.

—Rom.

D'acord; la meua pregunta és: Es pot aplicar el dret a la seguretat, tal i com es planteja en la Declaració dels Drets Humans, al ciberespai?

—Jhon Belmor

El Sistema de Drets Humans proposa estàndards de conducta contra els atacs a la integritat física, mental i moral de les persones. El dret a la protecció de la privacitat, previst en l'art. 12 de la Declaració Universal dels Drets Humans, i l'art. 17 del Pacte Internacional de Drets Civil i Polítics protegeix les persones contra la interferència arbitrària del seu àmbit personal i contra els atacs il·legals contra el seu honor i la seva reputació.

Per a l'anàlisi de la governança del ciberespai, el principi de seguretat s'usarà en el sentit de protecció contra el dany a la integritat tant física com psicològica².

—Rom.

Tinc una altra pregunta, professor. En quines circumstàncies s'aprova la Declaració dels Drets Humans?

—Jhon Belmor.

Després de la Segona Guerra Mundial, als inicis de la Guerra Freda, quan encara feien mal les ferides del nazisme i davant de les situacions d'injustícia que es vivien als cinc continents, diversos països van sentir la necessitat d'unir-se en una organització supraestatal que garantís el respecte i la dignitat de les persones i que evités la repetició de fets tan lamentables com la vulneració de la dignitat de la persona i el respecte a les seves peculiaritats ètniques, religioses o sexuals. L'ONU pretenia amb aquesta Declaració Universal posar les bases d'un compromís ètic, pel qual tots els estats s'obliguessin a complir i a fer complir una sèrie de normes. Raxa, no has badat boca en tota la classe. Quina és la teua pregunta?

La Raxa baixa suauement del sostre i es torna a seure.

—Raxa

Què passa quan hi ha costums culturals que entren en contradicció amb la Declaració dels Drets Humans?

—Jhon Belmor.

Hi preval el valor dels drets humans, que promou un conjunt de principis i de normes de convivència que han de conformar aquesta dignitat humana i la vida en societat. El mínim inexcusable de justícia i d'humanitat. Els valors de la dignitat i la igualtat de tots els membres del gènere humà, com molts altres principis bàsics subjacents a allò que avui anomenem drets humans, es poden trobar gairebé en qualsevol cultura i civilització, en qualsevol religió i tradició filosòfica³.

² Hamelink, Cees J. *La ética del ciberespacio (Ciencia y técnica) (Spanish Edition)* (Posición en Kindle1425-1430). Edició de Kindle..

³ <http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001116/111666s.pdf>

SABIES QUE...

La Raxa ha col·leccionat durant anys manuscrits de civilitzacions antigues de la Terra per a preservar-los d'el·lilit. Entre els seus descobriments hi ha textos que expliquen com es van anar produint els avenços en drets humans.

El Codi d'Hammurabi que, amb la Llei del Talió, va ser el primer a establir el principi de la proporcionalitat de la venjança i posaria els fonaments jurídics de la relació entre l'agressió i la resposta, passant per Sòfocles, quan la seva Antígona al·ludeix a l'existència de drets no establerts formalment per l'ésser humà, però que li corresponen per la seva pròpia natura⁴ ..., la consciència d'uns drets inalienables de l'ésser humà acompanya els fets històrics des de l'Antiguitat.

A la democràtica Atenes, no totes les persones eren reconegudes com a ciutadans: les dones, els esclaus i els estrangers, per exemple, no gaudien de drets civils plens.

El 1215, la Carta Magna Britànica seria la primera a limitar el poder de l'estat sobre els seus súbdits. Li aniria al darrere l'Habeas Corpus del 1679 i la Bill of Rights del 1688, que donaria un pas més cap a les llibertats ciutadanes.

⁴ Recordem que Antígona dona sepultura al seu germà i contravé la prohibició del rei Creont; reivindica allò que, per a ella, és un dret fonamental de la dignitat humana de la persona «d'acord amb les lleis no escrites i immutables del cel».

SABIES QUE...

El 1776 la Declaració d'Independència nord-americana intentarà establir les bases d'un declaració d'intencions encaminada a dignificar, respectar i defensar els drets de la persona i introduirà la idea del dret a la felicitat. Dirà Thomas Jefferson: «Sostenim com a veritables evidències que tots els homes naixen iguals, que estan dotats pel seu creador de certs drets inalienables entre els quals es troba el dret a la vida, a la llibertat i a la cerca de la felicitat».

Els drets civils i polítics, nascuts de revolucions burgeses el segle XVIII anaven a construir allò que s'ha anomenat drets de primer generació o drets fonamentals.

La tasca d'elaborar una Declaració Internacional dels Drets Humans que definís els drets i les llibertats esmentats a la Carta va ser encomanada a la Comissió de Drets Humans, creada el 1945, que és un òrgan subsidiari del Consell Econòmic i Social, un dels principals òrgans de les Nacions Unides. Es va fer un pas important en l'elaboració de la Declaració Internacional dels Drets Humans el 10 de desembre de 1948, quan l'Assemblea General va aprovar la Declaració Universal dels Drets Humans «com a ideal comú per al qual tots els pobles i nacions s'han d'esforçar».⁵

En un principi, la declaració es titularia «drets de l'home», però Eleanor Roosevelt, presidenta de la Comissió, va considerar que el terme exclouia les dones i va aconseguir que, en lloc d'això, hi figurés «drets humans».

⁵ <http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001116/111666s.pdf>

CONCEPTES IMPORTANTS

Com a professor, Jhon Belmor està fent un arxiu amb els conceptes que s'utilitzen en les relacions diplomàtiques interespacials.

Ciudadania.

Condicció de pertinença a una comunitat política democràtica. El concepte de ciudadania es basteix entre els segles XVII i XX. Actualment suposa el gaudi de drets civils, polítics i socials.

Acció afirmativa.

Conjunt de polítiques dedicades a promoure una major participació de grups vulnerables (dones, nens, persones amb discapacitat, grups ètnics minoritaris, etc.) en el accés i la igualtat d'oportunitats en els àmbits de l'ocupació, l'educació i la vida civil a través de pràctiques que prenen compte de les seves diferències específiques per tal de promoure-hi oportunitats de desenvolupament. Es tracta del conjunt de mesures, fonamentalment polítiques, laborals i educatives, que es prenen per a compensar certs grups humans per la discriminació soferta en el passat.

Assetjament.

D'acord amb les directives de la Unió Europea, l'assetjament es produeix quan s'ha violat la dignitat d'una persona o ha estat sotmesa a un entorn intimidatori, hostil, humiliant i ofensiu.

Dignitat i respecte.

Sentiment de deferència respecte a les persones. Reconeixement adequat dels drets i les responsabilitats dels individus com a agents o subjectes morals dotats de dignitat, en ser considerats (si més no, potencialment) l'«origen» racional d'exigències morals i que són persones subjectes al seu compliment.

Humanitat.

En el context de l'humanisme clàssic, el concepte d'humanitat feia referència al patrimoni comú de característiques físiques, mentals i culturals que converteixen tots els membres de l'espècie humana en portadors d'una dignitat inalienable. Més endavant, el pensament modern, en adonar-se que l'elenc de virtuts humanes podia variar amb el temps i excloure certs grups humans de la seva possessió, va elegir, amb Kant al capdavant, convertir el concepte d'humanitat en un ideal normatiu. Aquest ideal va fer tots els membres de l'espècie humana participants de la raó que els permetria donar-se una legislació comuna, per a protegir aquesta dignitat també dipositada en totes les persones, però amb la protecció de les quals s'han de vincular activament els ciutadans que viuen sota l'imperi de la llei.

Intolerància.

Circumstància que es dona en algú o en quelcom de no poder tolerar o resistir certa cosa. La intolerància és un tret que trobem en la vida quotidiana; es fa evident en accions i actituds que fereixen amb la seva insensibilitat els sentiments, els drets i la dignitat dels altres. Com moltes actituds irracionals, la intolerància es troba sovint arrelada en la por: por al desconegut, por al diferent, por als altres. A l'arrel d'aquestes pors, s'hi troben la ignorància i la manca d'educació.

Responsabilitat.

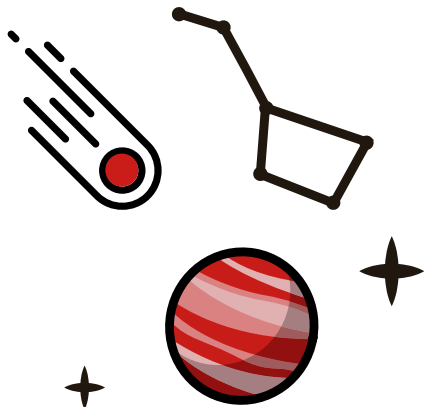
Concepte fonamental que consisteix en la capacitat moral de tot subjecte de dret per a reconèixer i acceptar les conseqüències, en la mesura que la seva acció o omissió es tradueixi en agressió o dany per a un altre individu. Aquesta noció és el vincle entre tots els sistemes de protecció jurídica internacional de la persona que hi ha actualment: el dels tribunals penals internacionals i el dels organismes de protecció dels drets humans, que es basa en la responsabilitat de l'Estat.

QUINES SÓN LES TEVES PREGUNTES?

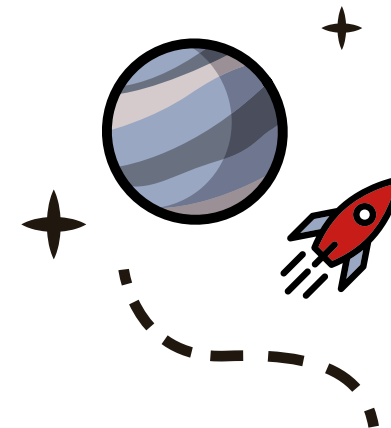
En acabar la classe,
el professor ha deixat
aquestes preguntes per
a la reflexió:

- Com repercuteixen els drets humans en el teu entorn més pròxim?
- Les relacions al ciberespai s'estableixen amb respecte als drets humans?
- Com pots contribuir perquè es respectin els drets humans al ciberespai?
- Has sentit alguna vegada que no es respecten els teus drets?
- L'exposició de la informació d'una persona a les xarxes, sense el seu consentiment, es pot considerar un atemptat contra la seva dignitat?
- Quines organitzacions coneixes que defensin els drets humans?
- Quines persones o grups creus que pateixen discriminació respecte dels seus drets?
- Quina responsabilitat tenim com a persones i com a societat en la defensa dels drets humans?
- Entre la tradició i els drets humans, què ha de prevaler?

I SI INTERNET FOS UNA GALÀXIA DE PLANETES ...

Després de la classe, el grup d'estudiants s'ha reunit per a definir deu punts que protegeixin la dignitat de tots els éssers que habiten l'univers conegut. La dificultat de comunicació, els interessos i les creences obstaculitzen la reunió, per la qual cosa us han cridat com a assessors. En grups de cinc participants, heu de debatre sobre deu drets que conformin la nova declaració de drets.

VALORS A TREBALLAR

PROTECCIÓ ALS MÉS INDEFENSOS

JUSTÍCIA SOCIAL

RESPONSABILITAT I SOLIDARITAT

DILEMA. En una trobada entre pobles de diversos planetes, una organització supraplanetària (ONU) planteja la necessitat de crear un document de drets que defensi tots els habitants dels planetes. Aquest document haurà de recollir els drets fonamentals dels habitants, incloent-hi la seguretat a les xarxes de comunicació social. Es tracta de deu punts que tots han de respectar.

Els podeu definir?

RECORDA QUE...

· Els drets humans són una conquesta social de la humanitat, com a resultat d'un procés de lluita i de reconeixement creixent d'un conjunt de condicions de vida necessàries per a la dignitat humana. Aquestes condicions, que no només apel·len al àmbit material, sinó també a les llibertats o a la capacitat de decisió sobre la pròpia vida, s'han anat consolidant a través dels tractats internacionals de drets humans.

· Les persones són les titulars dels drets humans pel mer fet de ser humanes. Per això, aquests drets es denominen a vegades «drets naturals». Ningú no pot ser privat dels seus drets pel color de la seva pell, el lloc on ha nascut, la religió que practica o la seva sexualitat, o qualsevol altra condició.

· Els drets humans no es compren ni es guanyen, ni s'hereten: són «inalienables»; és a dir, ningú no en pot privar una altra persona per cap raó.

· Els drets existeixen tant a la vida real com a les xarxes, i és responsabilitat de tothom vetllar perquè es compleixin i no es vulnerin, tant en les nostres relacions directes (família, amics, companys de classe o de treball, veïns, etc.) com en les nostres relacions virtuals.

· Si hi ha una persona que es veu vulnerada en els seus drets, tota la societat es veu afectada per aquest fet, donat que trenca els principis de la democràcia i els acords bàsics del seu funcionament.

· Si no reconeixem i defensem els drets de les persones que ens envolten, no podrem confiar que es reconeixin i respectin els nostres propis drets. Qui em defensarà, si ningú no s'hi compromet?

· La Declaració ha servit de model a moltes constitucions nacionals, ha esdevingut l'instrument internacional més universal i el més traduït.

· Els Drets Humans no poden ser qüestionats per pràctiques, tradicions o costums culturals o religiosos que atemptin contra la dignitat de les persones.

· Els Drets Humans de què gaudim tots i totes i els nostres deures humans són les dues cares de la nostra actitud per a relacionar-nos amb altres persones. Els lligams de solidaritat, de companyonia i de respecte a la diferència també ens indueixen a desitjar per a tothom els drets dels quals ens beneficiem, sigui de manera individual o col·lectiva.

PER A SABER-NE MÉS ...

La Declaració Universal dels Drets Humans (1948)

<http://www.ohchr.org/Documents/Publications/ABCannexessp.pdf>

Convenció sobre els drets del nen (1989)

<http://www.un.org/es/events/childrenday/pdf/derechos.pdf>

Deu recursos per a reflexionar sobre els drets humans a l'aula

<http://www.aulaplaneta.com/2015/12/07/agenda/diez-recursos-para-reflexionar-sobre-los-derechos-humanos-en-el-aula/>

ELS DRETS FONAMENTALS EN ELS TRACTATS VIGENTS DE LA UE.

La Unió Europea, des dels seus tractats constitutius, va proclamar que els seus objectius no eren merament econòmics, sinó que pretenia avançar en la consecució de la pau i d'una unió més profunda; va assumir que l'àmbit econòmic de les Comunitats Europees havia de respectar escrupolosament els drets fonamentals del Conveni de Roma de 1950, i va incorporar la necessitat d'aplicar el Dret comunitari d'acord amb els drets fonamentals i desenvolupar les polítiques socials i econòmiques en el marc del Carta Social Europea i de la Carta Comunitària dels Drets Socials Fonamentals dels Treballadors. La salvaguarda dels drets fonamentals és un dels principis bàsics del cabal comunitari del Dret de la Unió. El Tribunal de Justícia de la Unió Europea ha contribuït notablement amb la seva jurisprudència al desenvolupament i el respecte dels drets fonamentals. L'art. 2 del Tractat de la Unió Europea diu que «la Unió es fonamenta en els valors del respecte a la dignitat humana, la llibertat, la democràcia, la igualtat, l'estat de dret i el respecte dels drets humans, incloent-hi els drets de les persones que pertanyen a minories.

Aquests valors són comuns als estat membres en una societat caracteritzada pel pluralisme, la no discriminació, la tolerància, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i homes». A més a més, «La unió té com a finalitat promoure la pau, els seus valors i el benestar dels seus pobles» (art. 3).

Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea

http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_es.pdf

Adhesió de la Unió al Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals (CEDH)

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1979-24010>

Agència dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

El seu Observatori té per objecte proporcionar a la Unió i als seus estats membres informació objectiva, fiable i comparable a escala europea sobre els fenòmens del racisme, la xenofòbia i l'antisemitisme, per a ajudar-los a adoptar mesures o polítiques escaients.

https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/fra_es

NACIONS UNIDES PER ALS DRETS HUMANS

<http://www.ohchr.org/SP/NewsEvents/Pages/ClimateHumanRights.aspx>

L'AGÈNCIA DE L'ONU PER ALS REFUGIATS. COMITÈ ESPANYOL

<https://eacnur.org/es/como-ayudar/hazte-socio?gclid=Cj0KEQjwi7vIBRDpo9W8y7Ct6ZcBEiQA1CwV2GVA4sKPnwsd3GihSLsZdfpoYPPF0LE0p36FFU0GjyDkaAhmf8P8HAQ>

PER A CONTINUAR REFLEXIONANT EN GRUP. QUADERN DE BITÀCOLA

ACTIVITAT 1

Els meus drets i els teus drets a les xarxes

ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

Llegeix els drets humans definits a la Declaració Universal, que l'ambaixador ens ha relatat; pensa-hi i destria'n de manera individual els cinc drets que consideris per a tu més importants. Tots són fonamentals, però cadascú i cadascuna de nosaltres es pot sentir més identificat amb uns que amb uns altres.

Finalment, escriu-los a la targeta i explica breument per què aquests drets són tan importants per a tu.

Objectius.

1. Conèixer els drets humans i reflexionar sobre la seva importància en la nostra vida.

2. Comprendre com cada persona dóna prioritat a uns drets per damunt dels altres i que això té a veure amb les experiències viscudes.

Metodologia. Individual i grupal.

Temps. 30 minuts.

Material necessari. Fotocòpia de la Declaració dels Drets Humans i targetes individuals i per a cada grup.

Desenvolupament de l'activitat.

1. Per a pensar individualment. Llegim atentament el llistat de drets humans i triem aquells amb els quals ens sentim més identificats. No es tracta de considerar prioritaris uns en detriment d'altres; ja hem vist com estan íntimament relacionats.

2. Per a pensar en grup. En grups de 5 o 6 companys i companyes expliquem quins drets ens han semblat més importants per a cadascun de nosaltres i, a través del debat i de l'exposició d'arguments, triem en grup 5 drets significatius.

3. En fem una presentació als altres grups de la classe i veiem quines coincidències s'hi han produït.

Preguntes per a la reflexió:

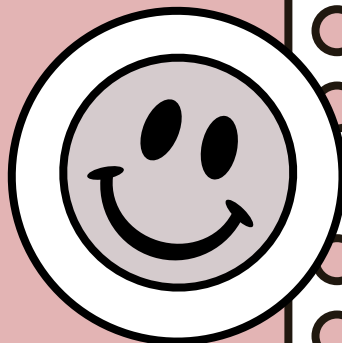
Coincideixen els drets elegits entre els grups?

Per què creieu que cadascú de nosaltres o el grup ha donat una prioritat o una importància diferent als diversos drets?

Imaginem com devia ser de difícil posar-se d'acord en tants països l'any 1954?

ACTIVITAT 2

La coneixença dels drets humans

ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

La convivència i el retrobament entre pobles de diversos planetes en una organització supraplanetària (OSP) planteja la necessitat de crear un document de drets que defensi tots els habitants dels planetes, de manera molt especial a través de les xarxes mitjançant les quals es comuniquen. Aquest document haurà de recollir els drets per a garantir la seguretat a les xarxes de comunicació social. Es tracta de deu punts que tothom ha de respectar.

Prenent com a guia la Declaració de Drets, podeu definir aquests deu drets?

Objectius.

1. Conèixer els drets humans i reflexionar sobre la seva importància en la nostra vida.
2. Desenvolupar i acordar noves formes de comunicació a les xarxes que s'adiguin amb el respecte dels drets humans.

Metodologia. Grupal. En grups de cinc o sis persones.

Temps. 30 minuts.

Material necessari. Fotocòpia del dilema per a cada grup i fotocòpia de la Declaració dels Drets Humans.

Desenvolupament de l'activitat:

1. Dividir el grup en grups més petits de cinc o sis persones.
2. Lectura del dilema o contingut.
3. Aportacions i debat.
4. Recollir per escrit el llistat o la declaració de cada grup.
5. Presentació als altres grups.

ACTIVITAT 3

Pensant en mi, pensant en tu...

ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

L'ús d'informació electrònica i de mitjans de comunicació com ara el correu electrònic, les xarxes socials, els blogs, la missatgeria instantània, els missatges de text, els telèfons mòbils i els websites difamatoris per a assetjar un individu o un grup, a través d'atacs personals o altres mitjans, és una vulneració dels drets humans.

Solem pensar, quan publiquem alguna cosa, en qüestions com aquestes?

Què publicaràs i qui ho veurà?

Parlaràs d'algú? Li ho diries a la cara? T'imagines com es pot sentir o com se sentirà quan li ho expliquin?

És el millor que pots fer? Et sentiràs bé quan algú comenti allò que has fet o has dit a la xarxa?

T'agrada el que diuen de tu? T'hi sent còmode o còmoda?

Quins límits s'han d'imposar a allò que podem dir sobre els nostres pensaments i les nostres creences? Hem de dir sempre allò que ens vingui de gust?

Objectius.

1. Comprendre i reflexionar sobre la repercussió en els altres dels nostres actes a la xarxa.

2. Assumir la responsabilitat dels nostres actes i de les nostres accions que afecten altres persones, tant en les relacions directes en el nostre àmbit físic com a través d'Internet.

Metodologia. Grupal. En grups de cinc o sis persones.

Temps. 30 minuts.

Material necessari. Fotocòpia amb les preguntes.

Desenvolupament de l'activitat.

- 1.** Dividir el grup en grups més petits de cinc o sis persones, mirant de tenir cert espai per a facilitar l'escolta i la participació de cada grup.
- 2.** Lectura de les preguntes plantejades.
- 3.** Aportacions i debat sobre elles.
- 4.** Recull de conclusions finals i presentació als altres grups.

ACTIVITAT 4

Passat i present

Internet és un espai on la informació flueix, no només en l'esfera personal i de relacions. És una finestra que ens mostra la realitat i els grans reptes

ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

que afecten el món en aquest moment. Com ara els moviments migratoris, tant conseqüència de les guerres i els conflictes armats, com deguts a la manca de mitjans per a cobrir les necessitats en molt països i regions del món.

Però no només ens mostren el món actual, sinó que podem comparar i veure com va ser el món en el passat. Si ho fem, veurem que molts d'aquests problemes tenen una continuïtat, es repeteixen: sembla que els humans no aprenem dels errors del passat i, a més a més, no estem fora de perill; les històries ens mostren com tots podem ser víctimes de la vulneració dels drets humans.

En aquesta reflexió, et proposem una nova activitat...

Objectius:

1. Analitzar amb perspectiva històrica i global els moviments migratoris.
2. Comprendre les imatges i les visions que es generen sobre les persones i els grups i reconèixer-hi les coincidències.

Metodologia. Grupal. En grups de cinc o sis persones.

Temps. 45 minuts.

Material necessari. Fotocòpies individuals de cada notícia. Projector i connexió a Internet.

Desenvolupament de l'activitat.

1. Es reparteix una notícia diferent a cada grup. Un portaveu la llegeix a la resta del grup, que haurà de contestar; es recollirà per escrit aquesta resposta, a les preguntes següents:
 - Quin és l'any de la notícia o el fet que s'hi relata, i quina és la nacionalitat de les persones que hi apareixen?
 - Quina és la causa que impulsa les persones de les imatges a sortir del seu país per a viatjar i anar a viure a un altre? Com creieu que se sent una persona que emigra?
 - Coneixem la diferència entre persona migrant i refugiada? I quina és?
 - Us heu imaginat que en el futur vosaltres podríeu ser emigrants? Què us agradaria trobar i que trobaríeu en falta?
 - Quins drets humans poden ser vulnerats en el cas de les persones immigrants i refugiades?
2. Al final de l'activitat, cada grup llegeix als altres la notícia sobre la qual ha treballat, així com les respostes a les preguntes plantejades.
3. Es projecten imatges de cada notícia i, en el debat final, tothom hi participa i cerca les similituds i les diferències entre les notícies i les imatges. ✓

Un veler desmanegat ha arribat a la costa amb 106 immigrants irregulars a bord.

Els «sensepapers» detinguts, entre els quals deu dones i una nena de quatre anys, es trobaven en condicions lamentables: famèlics, bruts i amb la roba estripada. La bodega del vaixell, que només fa 19 metres d'eslora, semblava un vomitori i deixava anar una fetor insuportable.

<http://solidaridad-tv.blogspot.com.es/2011/09/textos-e-imagenes-sobre-la-emigracion.html>

Emigrants espanyols a Suïssa el 1972.

A gairebé tot el país es registre un rebuig per l'immigrant, majoritàriament d'origen espanyol, per bé que admetin que els són imprescindibles. La segregació es palesa en tots els ambients. La desigualtat legal és manifesta, fins i tot davant dels tribunals. I a aquest rebuig social se n'afegeix un altre, de caràcter laboral. Molts obrers suïssos pensen que el immigrants espanyols els prenen el pa.

<http://solidaridad-tv.blogspot.com.es/2011/09/textos-e-imagenes-sobre-la-emigracion.html>

Salvament marítim cerca una pastera amb set immigrants a bord a la zona de Melilla.

Salvament Marítim ha activat un dispositiu de cerca, en coordinació amb les autoritats marroquines i algerianes, per a tractar de localitzar una pastera amb set immigrants a bord que hauria sortit de la ciutat marroquina de Nador rumb a les costes espanyoles.

<http://www.20minutos.es/noticia/2048571/0/salvamento-maritimo-busca/pastera-siete-inmigrantes/zona-melilla/#xtor=AD-15&xts=467263>

La precarietat de l'ocupació eleva l'emigració dels joves un 41% des del 2008.

Des que va començar la crisi el 2008, ha crescut un 41% el nombre de joves espanyols que han emigrat a l'estranger, en la major part dels casos empesos per la manca de perspectives laborals.

Ver más en: <http://www.abc.es/economia/20130817/abci-falta-empleo-eleva-inmigracion-201308171118.html>

Els espanyols que van fugir de la guerra i van acabar amb un altre malson.

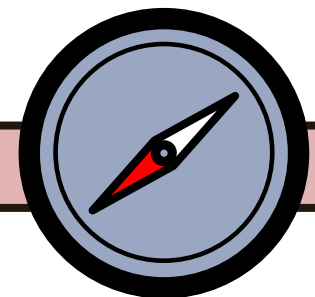
Els exiliats espanyols van ser tractats de manera inhumana i, en molts casos, explotats per unes autoritats franceses que van trair la República. L'acolliment dels republicans de cap manera va ser millor que el d'aquests dies pel que fa als refugiats sirians.

<http://www.publico.es/politica/espanoles-huyeron-guerra-y-acabaron.html>

Milions de sirians fugen d'una guerra civil apocalíptica, que ja és una crisi històrica.

Què passa quan et converteixes en refugiado de guerra? Et poses a caminar. És cert que, per salvar la vida —quan estan atacant el teu poble, per exemple—, potser de bon principi t'escapes a tota velocitat en qualsevol mitjà de transport a l'abast. Però tard o d'hora

http://www.nationalgeographic.com.es/mundo-ng/grandes-reportajes/refugiados-sirios_8952

ACTIVITAT 5

La no violència.

La construcció de noves formes de convivència

ORIENTACIÓ DE L'ACTIVITAT

Tota persona té dret a la llibertat, a la seguretat i a un tracte humà (arts. 4 i 5). Leonardo da Vinci deia: «Qui de debò sap de què parla, no troba raons per a alçar la veu».

En ocasions, els amics, el grup de classe o en la relació amb la família es presenten conflictes d'interessos o problemes d'entesa o de convivència. Les persones som diferents i aquestes diferències van de bracet amb necessitats i interessos particulars, individuals i grupals que es poden trobar contraposats. Aquestes situacions, normals en totes les instàncies de la vida social, són generadores de conflictes. És normal que el conflicte es presenti; l'important és la manera amb què ens situem davant d'ell i que la seva resolució no tingui lloc sota formes de violència: intimidació, discriminació o violència verbal, psicològica o física.

Totes les declaracions i tractats de Drets Humans, a partir del reconeixement de la diversitat d'identitats i de necessitats específiques dels grups humans, apunten a oferir aquest marc normatiu i alguns d'ells condemnen de manera explícita el recurs a la violència i a l'abús. Aquest és el cas de la Convenció sobre els Drets de l'Infant, que en els seus articles 32 a 40 fa referència a la protecció especial de què es mereixedor.

Objectius.

1. Fer que grup prengui consciència de les seves necessitats i dels seus conflictes i interessos.
2. Promoure una activitat de reflexió per tal d'aconseguir-hi un compromís d'actuació tendent a millorar la situació de partida.
3. Facilitar processos de reflexió, presa de compromisos i creixement personal de la seva responsabilitat davant del grup.

Metodologia. Individual i grupal. En grups de tres o quatre persones. Debat final amb tot el grup.

Temps. 90 minuts.

Material necessari. Paper i llapis i còpia del qüestionari amb les preguntes.

Desenvolupament de l'activitat.

És important aclarir de bon començament, als i a les participants, que les dades o la informació que se n'obtingui seran tractades de manera confidencial i que, amb elles, només es pretén conèixer millor l'ambient i les relacions del grup. En cap cas no se cercarà la identificació d'un alumne a través del seu qüestionari; mai no se n'utilitzaran les dades recollides en contra o a favor d'un alumne particular. Es tracta de recollir una impressió general del curs. Recordem, també, que el qüestionari no ha de portar cap nom. Al terme de la classe el professor haurà de recollir les aportacions dels grups, com a mitjà per a completar la informació dels qüestionaris.

Procediment.

1. Es reparteix el qüestionari amb les preguntes i es contesta de manera individual.
2. Es recullen els qüestionaris i es llegeixen en el grup de classe. S'elabora un document amb les aportacions de tothom.
3. Se'n revisa el resultat final i es facilita el debat sobre acords o desacords del grup.

PREGUNTES	RESPOSTES
<p>Tracta d'identificar i descriu breument una situació en què hagis patit violència o hagis presenciat una situació de violència a classe. Recorda que la violència no es limita a un acte o comportament que generi dany físic, sinó que hi ha altres maneres d'exercir-la o de relacionar-nos, des de la violència psicològica, emocional, verbal...</p>	<p>Quin era el conflicte que estava en joc en aquesta situació?</p> <p>Com et vas sentir i què pensaves?</p> <p>Creus que va ser una resposta impulsiva o premeditada?</p>
<p>Tot seguit, tracta de pensar en alguna situació on creguis que has exercit la violència.</p>	<p>Pots identificar els teus sentiments en aquell moment?</p> <p>Si la situació es tornés a produir, hi actuaries de la mateixa manera?</p>
<p>Pensa ara en totes dues situacions, aquella en què et vas sentir víctima, o ho vas observar en una altra persona, i aquella en que tu vas ser l'agressor/a.</p>	<p>Creus que es podrien haver resolt d'una manera menys violenta? Com?</p> <p>La forma en què es van resoldre totes dues situacions va aturar la violència o la fer incrementar després?</p>